

บทที่ 1 บทนำ

1. ความสำคัญและความเป็นมา

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป้าหมาย ปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดีและมีใจรัก มาเป็นครูคณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษาด้วย และข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการต่อคณะรัฐมนตรี “....ให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียน โดยประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ให้เป็นการวัดผลระดับชาติ เพื่อให้สามารถใช้ในการวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน สามารถเทียบเคียงกันได้ เป็นกลไกในการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น.....”

จากวิสัยทัศน์ เป้าหมายและข้อเสนอดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย ในด้านทักษะและความสามารถ คือ ชั้น ป.1-3 นักเรียนมีทักษะความสามารถในการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ป.4-6 อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ม.1-3 แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ม.4-6 แสวงหาความรู้เพื่อแก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) มีทักษะการคิดขั้นสูง รวมทั้งมีทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารตามช่วงวัยในทุกช่วงชั้น กอปรกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดให้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ของหลักสูตร สะท้อนจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ ซึ่งกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ โดยมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ต้องการสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้มากน้อยเพียงใด การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 4 ระดับ จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง ที่จะสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงศักยภาพในสมรรถนะความสามารถ หรือผลสัมฤทธิ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี รู้ถึงสมรรถนะ ความสามารถ ตลอดจนถึงศักยภาพที่ตนมี ว่าต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาในเรื่องใด ที่จำเป็นสมควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา

ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ รวมทั้งยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

เป้าหมายและตัวบ่งชี้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เป้าหมายที่ 1 ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล โดยมีตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนคือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก จากการทดสอบระดับชาติมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) 3) ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี จากเป้าหมายและตัวบ่งชี้ดังกล่าว จุดเน้นของการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะประเมินเพื่อศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนให้เข้าสู่มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักประกันการเรียนรู้ (Accountability) และเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับรองรับการประเมิน ทั้งการทดสอบระดับชาติหรือระดับนานาชาติ โดยจะมุ่งประเมินผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาหลัก เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (และจะเพิ่มการตรวจสอบความพร้อม ในทักษะการอ่าน เขียน คิดคำนวณ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือพื้นฐานเบื้องต้นสำคัญ ที่ใช้ในการเรียนรู้) เพื่อเป็นการกระตุ้นและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนล่วงหน้าในการรองรับการทดสอบระดับชาติหรือ O-NET ชั้น ป.6 และ ม.3 จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) และการประเมินระดับนานาชาติ (PISA 2012) ที่มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย ตอบสนองตามเป้าหมายของการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จำเป็นต้องมีข้อมูลผลการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง/พัฒนาและการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว จึงได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2555 โดยการทดสอบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีนโยบายที่จะประเมินความสามารถพื้นฐานเบื้องต้นสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน 3 ด้าน คือ ความสามารถด้านภาษา (Literacy) ด้านคำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล(Reasoning ability) ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการประเมินได้มาตรฐาน ยุติธรรม น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผลการประเมินสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาความสามารถทั้ง 3 ด้านได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลจัดทำรายงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธราช 2542 หมวดที่ 6 มาตราที่ 48 ที่กำหนดว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่

ต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปส่งเสริมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก”จึงได้มีการจัดทำรายการผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

3. ขอบเขตของการประเมิน

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธราช 2551 โดยจัดประเมิน ความสามารถพื้นฐานเบื้องต้นสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถทางการอ่านรู้เรื่อง (Literacy) ความสามารถทางการคิดคำนวณ (Numeracy) และความสามารถเชิงเหตุผล (Reasoning ability)

3.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการประเมินคุณภาพการนักเรียน ในวันที่ 21 เดือนกุมภาพันธ์ 2556

3.3 เป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนและทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

3.3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,918 คน

3.3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดทุกคนมีความสามารถทางการอ่านรู้เรื่อง (Literacy) ความสามารถทางการคิดคำนวณ (Numeracy) และความสามารถเชิงเหตุผล (Reasoning ability)

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีสารสนเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา ห้องเรียน มีและใช้ข้อมูลในการวางแผนและ การพัฒนาคุณภาพนักเรียน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

ประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) หมายถึง การทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพ ขั้นพื้นฐานระดับชาติ ในระดับที่มีความสำคัญและจำเป็นดำเนินการจัดสอบโดย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

คุณภาพนักเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 ทุกโรงเรียนในสังกัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินด้านความสามารถทางการอ่านรู้เรื่อง (Literacy) ความสามารถทางการคิดคำนวณ (Numeracy) และความสามารถเชิงเหตุผล (Reasoning ability) ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความสามารถด้านภาษา (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ รู้จักเลือกอ่านตามวัตถุประสงค์ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม ใช้การอ่านเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต และสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอย่างสร้างสรรค์

ความสามารถด้านคำนวณ (Numeracy) หมายถึงความสามารถในการใช้ทักษะการคิดคำนวณ ความคิดรวบยอด และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน

ความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning Ability) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ไป วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ข้อมูล/สถานการณ์/ สารสนเทศให้มา เพื่อ การตัดสินใจ โดยมีเหตุผลประกอบอย่างสมเหตุสมผล(บนพื้นฐานของข้อมูล หลักการ เหตุผล ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการดำเนินชีวิต อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม)

5. ประโยชน์ที่จะได้รับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ มีและใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณภาพของนักเรียนในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา ห้องเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนรายคน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป